

Remissvar: Delbetänkandet Skatteincitament för juridiska personers gåvor till ideell verksamhet (SOU 2024:90)

Bakgrund

Giva Sverige är en branschförening som arbetar för tryggt givande. Vårt uppdrag är att bidra till ett livskraftigt civilsamhälle genom att stärka organisationers möjligheter till stabil och långsiktig finansiering från gåvor, bidrag och samarbeten. Vi representerar drygt 200 svenska civilsamhällesorganisationer med olika ändamål, av olika storlek och på olika platser i landet. Våra medlemsorganisationer bidrar till samhällsutvecklingen och välfärden; de arbetar för samhällets mest utsatta, för barn och unga, för klimatet och inom avancerad vård och omsorg. År 2023 var deras totala omsättning 20,5 mdr kronor varav 11,5 mdr kronor samlades in från privat sektor där allmänheten står för den allra största delen med 7,4 miljarder kronor i gåvor och testamenten.

Företagens engagemang för och samarbeten med ideella organisationer är en avgörande pusselbit för en positiv samhällsutveckling i Sverige och globalt. Under 2023 bidrog närmare 25 000 företag med totalt 1,1 mdr kronor till Giva Sveriges medlemsorganisationer. Detta omfattar både gåvor och intäkter från samarbeten. Trots ett allt större intresse från både företag och organisationer att tillsammans agera på olika samhällsutmaningar har företagens finansiella stöd legat runt 1 mdr kronor de senaste 10 åren. Detta visar att det krävs bättre förutsättningar för företag att bidra till ideella organisationer så att organisationerna i sin tur kan omsätta den kunskap de har inom olika områden och bidra till samhällsutvecklingen.

Giva Sveriges generalsekreterare Charlotte Rydh har deltagit som expert i utredningen om skatteincitament för juridiska personers gåvor till ideell verksamhet.

Sammanfattning

Näringslivets engagemang och intresse för en hållbar samhällsutveckling har ökat, och som en del i detta samarbetar många företag med och bidrar till ideella organisationers verksamhet på lokal, nationell och internationell nivå. Giva Sverige anser därför att införandet av incitament för juridiska personers gåvor till ideella organisationer är ett viktigt steg för att skapa en mer ändamålsenlig infrastruktur för finansiering av civilsamhället som gynnar företag och ideella organisationer men framför allt samhället i stort. Direktivet för utredningen begränsade övervägandet till ett skatteincitament och Giva Sverige vill därför understryka att matchning av gåvor vore ett mer effektivt incitament för att uppmuntra till givande. Det skulle dessutom skulle innebära mer resurser till mottagarorganisationerna.

Giva Sverige

Swedish Fundraising Association
Box 17011, Krukmakargatan 21, SE-104 62 Stockholm
+46 (0) 8 677 30 90
info@givasverige.se www.givasverige.se

I utredningens direktiv framgår att skatteincitamentet för juridiska personer ska utformas utifrån det befintliga systemet "i den utsträckning det är lämpligt" (67 kap. 24 § inkomstskattelagen). Utredningen har uppmärksammat att avgränsningen till enbart social hjälpverksamhet och vetenskaplig forskning kan vara problematisk men trots detta har man inte utrett en utvidgning av ändamålen. Vi anser att denna begränsning av ändamål för företags gåvor inte är förenlig med syftet att stärka en positiv samhällsutveckling och därför bör fler allmännyttiga ändamål, definierade i inkomstskattelagen 7 kap §4, inkluderas.

Utredningen föreslår en beloppsgräns där skattereduktionen uppgår till 25 procent av gåvounderlaget upp till 200 000 kronor och därefter 5 procent av underlaget upp till 400 000 kronor per år, med en maximal skattereduktion på 60 000 kronor (67 kap. 26 a § inkomstskattelagen). Vi anser att procentsatsen för det övre intervallet måste höjas för att säkerställa att en bredd av företag inkluderas.

Utredningen berör också hantering av skattereduktion för gåvor som getts via ett förmedlingsföretag och vi understryker i relation till detta vikten av att avgifterna från gåvoförmedlingsföretagen är tydligt kommunicerade för att undvika missförstånd om vilket belopp som är skattereduktionsgrundande.

Vidare konstaterar utredningen att den administrativa bördan för mottagarorganisationer att lämna kontrolluppgifter kan vara omfattande. Det är därför nödvändigt att minimera den administrationen kring kontrolluppgifter för juridiska personer genom tydliga och förenklade regler, och vi stödjer utredningens förslag.

Motivering

7.2.2 Val av skatteincitament

Utredningen föreslår att skatteincitamentet för att främja juridiska personers gåvor till godkända gåvomottagare ska utformas som en skattereduktion. Direktivet för utredningen begränsade övervägandet till ett skatteincitament vilket innebär att andra mer effektiva incitament som både motiverar till givande och ökar intäkterna för organisationer inte har inkluderats i uppdraget. Giva Sverige vill understryka att införandet av ett incitament för juridiska personers gåvor är ett steg i rätt riktning, men ett statligt matchningsprogram skulle stimulera fler företag att bidra ekonomiskt och samtidigt stärka civilsamhällets roll och effektivitet i att möta samhällsutmaningar eftersom det innebär att varje gåva resulterar i mer pengar, i stället för att skattepengar går tillbaka till givaren.

I andra länder varierar matchningen från 1:4 ända upp till 3:1, medan internationell forskning antyder att 1:1 är det optimalt. Samtidigt är det viktigt att också överväga vilka konsekvenser detta får för de statliga utgifterna. I både Finland och Norge har staten vanligen satt tak på sina matchningsinitiativ. Vi föreslår därför att ett matchningssystem för gåvor i Sverige bör utredas för att säkerställa att ett program utformas på ett sätt som passar den svenska kontexten.

7.3.1 Skattereduktion för juridiska personers gåva till godkända gåvomottagare

Utredningen föreslår att skattereduktion för juridiska personer endast ska omfatta gåvor som främjar social hjälpverksamhet eller vetenskaplig forskning samt att den mottagande organisationen ska vara godkänd av Skatteverket. Detta regleras i förslaget till **67 kap. 24 a § inkomstskattelagen (1999:1229)**, där det anges att endast dessa två allmännyttiga ändamål ska ge rätt till skattereduktion.

Vi anser att denna avgränsning är alltför snäv och utesluter en stor del av den ideella sektorn, som t ex organisationer med verksamhet för barn och unga, eller inom utbildning, kultur och idrott. Utredningen konstaterar att denna begränsning kan vara problematisk men har valt att inte föreslå en utvidgning av ändamålen. Detta trots att direktivet angett att juridiska personers skatteincitament för gåvor ska bygga på det befintliga systemet "i den utsträckning det är lämpligt", vilket gett utredningen möjlighet att närmare utreda vad konsekvenserna och kostnaderna av inkludering av ett eller flera allmännyttiga ändamål skulle innebära.

Giva Sverige menar att en breddning av skattereduktionen till att omfatta fler allmännyttiga ändamål definierade i inkomstskattelagen 7 kap §4 är viktigt av fler skäl. Det skulle öka incitamenten för företag att ge gåvor då fler företag runtom i Sverige skulle uppleva ändamålen direkt relevanta för sin verksamhet. Dessutom innebär begränsningen av företags gåvor till endast två allmännyttiga ändamål att vissa givares gåvor premieras skattemässigt.

För organisationerna skulle en skattereduktion för gåvor som omfattar fler allmännyttiga ändamål säkerställa en mer jämlik finansiering av civilsamhället och dessutom bidra till ett bredare engagemang för samhällsutvecklingen. Gränsdragningen mellan social hjälpverksamhet och andra ändamål som barn och unga eller utbildning inom en organisations verksamhet kan dessutom vara mycket komplicerad och administrativt betungande.

Även om tilläggsdirektivet till utredningen att analysera om det finns behov av särskilda bestämmelser om avdrag eller annan skattelättnad för utgifter för sponsring i inkomstskattelagen ger möjlighet till ett förtydligat regelverk för sponsring av allmännyttiga ändamål som kan gynna både företag och organisationer, behöver skattereduktion för gåvor omfatta fler allmännyttiga ändamål då gåvor ges utan krav på motprestation och därmed följer en altruistisk logik snarare än en transaktionell.

7.4.2 Kontrolluppgift ska lämnas för mottagen gåva

Utredningen konstaterar att skyldigheten för mottagarorganisationen att lämna kontrolluppgift kan innebära en omfattande administrativ börda. Erfarenheter från skattereduktionen för privatpersoner har visat att kraven på kontrolluppgifter och administration har varit betungande för mottagarorganisationen. Vi anser att det är nödvändigt att minimera den administrativa bördan även för kontrolluppgifter för juridiska personers gåvor genom tydliga och förenklade regler, och stödjer förslaget som utredningen lämnar.

7.4.3 Vad som ska ingå i underlaget

Utredningen föreslår att en gåva ska uppgå till minst 2 000 kronor för att omfattas av skattereduktionen, vilket föreslås regleras i **67 kap. 25 a § inkomstskattelagen**. Enligt utredningens kartläggning ger de flesta företag gåvor i intervallet 2 000–50 000 kronor per år, vilket innebär att denna nedre gräns kan vara rimlig. Vi bifaller förslaget om en lägsta nivå om 2 000 kronor vid varje gåvotillfälle då det också innebär mindre administration för organisationerna, och kan uppmuntra mindre företag att ge på den lägsta nivån.

Utredningen berör också gåvogivande via förmedlingsföretag och anger att underlaget för skattereduktion är det belopp som kommer den slutliga mottagaren till godo. För att sådana

gåvor ska hanteras så riskfritt som möjligt är det viktigt att gåvobeloppet hålls avskilt från förmedlarens egna medel genom klientmedelskonto eller liknande, vilket utredningen också understryker. Utredningen förtydligar också att omkostnader för att förmedla gåvan, t ex en förmedlingsavgift som givaren betalar, inte ska ingå i underlaget för skattereduktion eftersom avgiften inte kommer den slutliga mottagaren till godo.

Detta innebär emellertid att gåvan enligt K3-regelverket för redovisning, som används av företag och organisationer som följer årsredovisningslagen och är ett krav för medlemsorganisationer i Giva Sverige, anses vara erhållen av mottagande organisation när den inkommer på klientmedelskontot¹. Eventuella omkostnader som dras från gåvan **efter** att givaren gett den, t ex en förmedlingsavgift per gåva, betyder att det belopp som kommer den slutliga mottagaren till godo är lägre än det som givaren har gett. Det belopp som blir underlag för skattereduktion är dock beloppet före omkostnader eftersom mottagande organisation enligt sin redovisning erhållit hela beloppet.

Giva Sverige understryker därför att det är helt avgörande för transparens och trygghet att gåvoförmedlingsföretagets avgifter kommuniceras på ett tydligt sätt och primärt adderas till gåvobeloppet i samband med givandet så att omkostnaden för gåvan blir synlig för givaren. Det innebär också att det belopp som givaren avsåg komma gåvomottagaren till del och det belopp som kan ge rätt till skattereduktion överensstämmer.

7.5 Skattereduktionens storlek

Utredningen föreslår att skattereduktionen ska uppgå till 25 procent av gåvounderlaget upp till 200 000 kronor och därefter 5 procent av gåvor mellan 200 000 och 400 000 kronor, vilket ger en maximal skattereduktion på 60 000 kronor per år. Detta framgår av **67 kap. 26 a § inkomstskattelagen**. Giva Sverige menar att förslaget om 25 procent för gåvor mellan 2 000 – 200 000 kronor är väl avvägt. Däremot är förslaget om 5 procents skattereduktion för gåvor mellan 200 000 - 400 000 kronor för lågt. Den lilla skillnaden i erhållen skattereduktion mellan de första 200 000 kronor ett företag ger (50 000 kronor) och skattereduktionen på gåvor mellan 201 000 – 400 000 kronor (max 10 000 kronor) motiverar inte till att öka gåvobeloppen upp till högsta nivån. Genom att justera procentsatsen för det övre gåvointervallet uppåt kan systemet bättre anpassas efter företagens olika förutsättningar och bidra till ett ökat givande i praktiken.

7.7 Risker för fel och fusk

Utredningen lyfter att ett system med skattereduktion kan innebära en ökad risk för felaktiga uppgifter och fusk, särskilt om kontrollmöjligheterna är begränsade. Enligt förslaget i **67 kap. 25 a § inkomstskattelagen** ska gåvomottagare lämna kontrolluppgift till Skatteverket för varje mottagen gåva. Vi anser att detta är viktigt för att säkerställa ett effektivt kontrollsystem, och minska riskerna för att ideella organisationer utnyttjas för bedrägerier i samband med gåvogivande. Detta måste samtidigt utformas så att det inte leder till en orimlig administrativ börda för gåvomottagarna. Erfarenheter från systemet för skattereduktion för fysiska personer visar att kontrolluppgiftssystemet har medfört

¹ Den mottagande organisationen ska redovisa gåvan som en intäkt när de erhållit den enligt K3 36.12 och K3 37.12. Tidpunkten för när gåvomottagaren har erhållit gåvan är när mottagaren har det bestämmande inflytandet över gåvan och kan bedöma dess värde enligt K3 2.12 och K3 2.18.

omfattande administration för organisationerna, vilket bör beaktas vid utformningen av reglerna för juridiska personer.

7.8 Ikraftträdande

Utredningen föreslår att reglerna ska träda i kraft den 1 januari 2026 och att skattereduktionen ska gälla för gåvor som lämnats efter den 31 december 2025. Detta anges i övergångsbestämmelserna till de föreslagna ändringarna i inkomstskattelagen. Vi är mycket positiva till tidplanen även om det är viktigt att ge både företag och ideella organisationer tillräcklig tid att anpassa sig till de nya reglerna, särskilt med hänsyn till den administrativa hanteringen. Det är därför avgörande att Skatteverket får resurser att vägleda organisationer och företag i hur systemet ska implementeras på ett effektivt sätt.

Stockholm den 9 april 2025

Charlotte Rydh
Generalsekreterare

Bilaga 1. Medlemslista Giva Sverige

A Non Smoking Generation	Fonden för mänskliga rättigheter (MR-fonden)	Kalmar Stadsmission
Act Svenska kyrkan	Fonden för psykisk hälsa	Karlstad Stadsmission
ActionAid	Forska Utan Djurförsök	KFUM Sverige
Afrikagrupperna	Framtidsjorden	Kodcentrum
AjaBajaCancer	Fredens Hus	Kompis Sverige
Al-Ayn for Social Care Sweden	Friluftsförbundet	Korpen Svenska
Alzheimerfonden	Frisk och Fri – Riksföreningen mot ätstörningar	Motionsidrottsförbundet
Amnesty International	Frälsningsarmén	Kristna Fredsrörelsen
Amref Health Africa	FUB	Kvinna till Kvinna
Anhörigas Riksförbund	Föreningen Fairtrade Sverige	Let's Make Love Great Again
Artikel2	Föreningen Furuboda	Lilla Barnets Fond
Astma- och Allergiförbundet	Föreningen Tilia	Läkare i Världen
Asylrättscentrum	Föräldralösa Barn	Läkare Utan Gränser
Autism Sverige	Gambiagrupperna	Läkarmissionen
Barncancerfonden	Gotlands Stadsmission	Läxhjälp
Barndiabetesfonden	Greenpeace Norden	MAF Sweden
Barnens Skyddsnät	Göteborgs Räddningsmission	Majblommans Riksförbund
Barnfonden	Göteborgs Stadsmission	Mamma United
Barnrättsbyrån	Hand in Hand Sweden	Maskrosbarn
Berättarministeriet	Havsmiljöfonden	Mattecentrum
BirdLife Sverige	Hela Människan	Mentor Sverige
Blodcancerförbundet	Hjärnfonden	Mercy Ships Sweden
Blomsterfonden	Hjärtebarnsfonden	Min Stora Dag
BRIS	Hjärt-Lungfonden	Mind
Brottsofferjouren Sverige	Human Bridge	Missing People Sverige
Bröstcancerförbundet	Human Rights Watch	Muslim Aid Sweden
Buff Sverige	Scandinavia	MyRight
Cancer- och Allergifonden	Hundstallet	MÄN
Cancerfonden	Håll Sverige Rent	Naturarvet
CancerRehabFonden	Hörselskadades Riksförbund – HRF	Naturskyddsföreningen
Chemsec	Individuell Människohjälp, IM	Neuroförbundet
ChildX	Insamlingsstiftelsen Choice	New Life Mission
Civil Rights Defenders	Insamlingsstiftelsen Regnbågsfonden	Njurfonden
Clowner utan Gränser	International Rescue Committee (RESCUE)	Nordens Ark
Convictus	Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet, IKFF	Nordisk Hjälp
Diakonia	Islamic Relief	NRC Sverige
Djurens Rätt	Jontefonden	Ny Gemenskap
Djurskyddet Sverige		Nya Kompisbyrån
Dyslexiförbundet		Operation Smile Sverige
ECPAT Sverige		Oxfam Sverige
En Frisk Generation		Palestinagrupperna i Sverige
Ericastiftelsen		Parasport Sverige
Erikshjälpen		Peace Parks Foundation Sweden
Ett hjärtligt Värmdö		

Pensionärernas riksorganisation, PRO	Stiftelsen Läkare Mot Aids Forskningsfond	World Animal Protection
Plan International	Stiftelsen Rotarys Läkarbank	World Childhood Foundation
PMU InterLife	Stiftelsen Skansen	Worlds Children's Prize
Project Playground	Stiftelsen Trygga Barnen	Världsnaturfonden WWF
Prostatacancerförbundet	Stockholms Stadsmission	Västerås Stadsmission
Raoul Wallenberg Academy	Storasyter	Zelmerlöv & Björkman Foundation
Reach for Change	Suicide Zero	Ågrenska
Reportrar utan gränser	Svenska Afghanistankommittén – SAK	Örebro Stadsmission
Reumatikerförbundet	Svenska Diabetesförbundet	Östergötlands Stadsmission
RFSL	Svenska FN-förbundet	
RFSU	Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen	
Right Livelihood	Svenska Hästars Värn	
Riksförbundet Attention	Svenska	
Riksförbundet frivilliga samhällsarbetare - RFS	Livräddningssällskapet	
Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar - RBU	Svenska Läkare mot Kärnvapen - SLMK	
Riksförbundet HjärtLung	Svenska med baby	
Riksförbundet Svensk Trädgård	Svenska Röda Korset	
Riksföreningen Sveriges Stadsmissioner	Sverige för UNHCR	
Riksorganisationen GAPF	Sveriges Konsumenter	
RSMH - Riksförbundet för Social och Mental Hälsa	Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund – Sportfiskarna	
RUM - Riksförbundet Unga Musikanter	Sverok	
Rädda Barnen	Synskadades Riksförbund	
Save the Orangutan Sweden	Sörmlands Stadsmission	
Schizofreniförbundet	Terrafem	
Scouterna	The Hunger Project Sverige	
SIFU Sveriges Insamlingsstiftelse för utbildning	The Perfect World Foundation	
SIPRI - Stiftelsen Stockholms Internationella Fredsforskningsinstitut	Tjejzonen	
Sjöräddningssällskapet	Tostan Sverige	
Skåne Stadsmission	Umeå Stadsmission	
SOS Barnbyar	Ung Cancer	
Sparks Generation	UNICEF Sverige	
Spädbarnsfonden	Uppsala Stadsmission	
Star for Life	War Child	
Stiftelsen Friends	WaterAid	
Stiftelsen Fryshuset	We Effect	
	Wikimedia Sverige	
	Virus- och pandemifonden – Svenska Sällskapet för Virologi	
	Vi-skogen	